

Úvod

Záverečná téma ašpirantskej formácie sa zaoberá pohľadom na saleziánsku charizmu v Cirkvi.

Predašpiranti zvyčajne majú už dosť konkrétnu skúsenosť so saleziánskym prostredím. Na tomto stretnutí by sa mal zoznámiť s tým, že jednou skutočnosťou je *sympatia a spolupráca so saleziánmi v rámci saleziánskej rodiny* a druhá vec je *rozhodnúť sa pre cestu saleziána spolupracovníka a prijať záväzky apoštolského života* v združení. Ku konkrétnej skúsenosti však treba pridať aj ucelenejší pohľad na príslušnosť do saleziánskej rodiny a stručné predstavenie hlavných prvkov saleziánskej charizmy.

Táto téma má svoje pokračovanie na letných duchovných cvičeniach predašpirantov, na ktorých sa predašpiranti rozhodujú, či pôjdu do druhého roka prípravy na vstup so Združením – do ašpirantátu.

V každom prípade nás musí tešiť presvedčenie, že tento rok formácie určite ponúkol mnohé dôležité podnety každému, kto ich pozorne preštudoval a prehĺbil.

Božie slovo

O šesť dní vzal Ježiš so sebou Petra, Jakuba a Jána a vyviedol len ich na vysoký vrch, **kde boli sami**. Tam sa pred nimi premenil. Rúcho mu tak zbelelo, že by ho nijaký bielič na svete nevedel tak vybieliť. A zjavil sa im Eliáš s Mojžišom a rozprávali sa s Ježišom. Peter povedal Ježišovi: „Rabbi, dobre je nám tu! Urobme tri stany: jeden tebe, jeden Mojžišovi a jeden Eliášovi.“ Ani nevedel, čo povedať, lebo sa preľakli. Tu sa utvoril oblak, zahalil ich a z oblaku zaznel hlas: „Toto je môj milovaný Syn. Jeho počúvajte!“ (Mk 9,2-7)

Peter na hore premenenia vyjadruje to, po čom túži každý človek: zažiť niečo krásne a príjemné a snažiť sa to predĺžiť, prípadne znovu a znovu to zažívať. Preto chce postaviť stany, v ktorých by tieto tri postavy – Ježiš, Mojžiš a Eliáš – prebývali a tu na tejto hore sa v takejto kráse stretávali. Do týchto jeho spontánnych túžob však zaznie hlas, ktorý túto krátku víziu končí a rázne pozýva do života viery, ktorý spočíva v počúvaní. Život kresťana teda nie je len túžba prípadne dosahovanie zbožnej kontemplácie, ale počúvanie a nasledovanie Krista, Božieho Syna.

Aby sme mohli správne „kontemplovať“ Krista ako saleziáni, nechajme sa preniknúť slovami dona Chavéza, ktoré napísal vo svojom okružnom liste v roku 2003:

Nestačí teda Krista iba „obdivovať“, treba ho „napodobňovať“.

Kontemplácia je neuspokojená túžba a naliehavá potreba poznať, milovať a nasledovať: čoraz lepšie chceme kontemplovať Toho, ktorému sa chceme viac primknúť

My saleziáni kontemplujeme Krista svojím osobitným spôsobom. My saleziáni *spoznávame, milujeme a nasledujeme Ježiša tým, že sme medzi mladými*. Cez mladých sa dostávame ku Kristovi. My saleziáni nemôžeme myslieť na Krista, vidieť ho, milovať ho a nasledovať ho bez toho, aby sme neboli obklopení mladými alebo aby sme si neboli aspoň vedomí, že sme k nim poslaní. Mladí sú naším poslaním, „*znamenitym dedičstvom*“ (Ž_16, 6).

Vzdialení od mladých nedokážeme *kontemplovať Krista* alebo nepozerali sme na Krista tak, ako ho kontemploval don Bosco. Mladí, ku ktorým sme poslaní, sú miestom a zmyslom našej kresťanskej skúsenosti. To znamená, že existuje *saleziánska cesta, na ktorej možno Krista kontemplovať, čiže spoznávať, milovať a nasledovať* ho.

- Ako sa ja pozerám na Krista?
- Pozerám sa na neho tak ako don Bosco?
- Mám v sebe Petrov postoj hľadať krásu a pohodu pri Bohu?
- Mám ochotu opustiť krásu kontemplácie pre krásu namáhavej práce a počúvania Božieho hlasu v mladých?

Aktivita

.....

Formačná téma

V Cirkvi existuje množstvo darov Ducha, ktoré vytvárajú osobitné cesty kresťanského života založené na rôznych citlivostiach a odpovediach na potreby sveta. Táto skutočnosť sa prejavovala už od začiatku Cirkvi ako o tom píše sv. Pavol:

Dary milosti sú rozličné, ale Duch je ten istý. Aj služby sú rozličné, ale Pán je ten istý. A rozličné sú aj účinky, ale Boh, ktorý pôsobí všetko vo všetkých, je ten istý. Každý však dostáva prejavy Ducha na všeobecný úžitok. Jeden dostáva skrze Ducha slovo múdrosti, iný podľa toho istého Ducha slovo poznania, iný vieru v tom istom Duchu a iný v tom istom Duchu dar uzdravovať, iný schopnosť robiť zázraky, iný prorokovať, iný rozlišovať duchov, iný dar rozličných jazykov a iný vysvetľovať jazyky. Ale toto všetko pôsobí jeden a ten istý Duch, ktorý rozdeľuje každému, ako chce. (1Kor 12,4-11)

Postupne v dejinách Cirkvi pokračuje pôsobenia Ducha individuálne i univerzálne. Individuálne, lebo Duch vytvára v každom pokrstenom, ktorý s ním spolupracuje, niečo osobitné a zaujímavé. Pôsobí však aj univerzálne, keď niektorých jedincov naplní a vedie tak, že sa stanú inšpiráciou pre mnohých počas ich života i po ich smrti. Takto vnímame veľké osobnosti akými bol sv. Augustín, sv. František Assiský, sv. Dominik, sv. Ignác z Loyoly, sv. Angela Merici, sv. Terézia Avilská a toľké iné osobnosti, ktoré sú zakladateľmi nielen svojich rehoľných kláštorov či inštitútov, ale aj širokého duchovného hnutia laikov v Cirkvi.

Saleziánsky spolupracovník je kresťanský laik v Cirkvi, ktorý je inšpirovaný apoštolským projektom dona Bosca: *venovať svoj život mladým tak, ako to robil on*. Don Bosco zasvätil svoj život "snu", ktorý sa stal skutočnosťou a ktorý naďalej existuje vďaka veľkej saleziánskej rodine. Pozdvihol apoštolské sily pre projekt spásy "ohrozenej mládeže" a osobne založil alebo položil základy týmto zložkám saleziánskej rodiny

- *Spoločnosť svätého Františka Saleského* (dnes Saleziáni don Bosca – SDB)
- *Inštitút dcér Márie Pomoc kresťanov* – FMA,
- *Saleziánskych spolupracovníkov* (dnes Saleziáni spolupracovníci)
- modlitbové hnutie *Združenie ctiteľov Márie Pomocnice kresťanov* – ADMA.
- **Združenie odchovancov – exallievov**, ktoré však inštitucionálne vzniklo neskôr

Dnes saleziánska rodina, okrem týchto skupín založených donom Boscom, obsahuje takmer tri desiatky apoštolských skupín, ktoré požiadali o vstup do saleziánskej rodiny.

V roku 1971 Špeciálna pokoncilová kapitula saleziánov dona Bosca veľmi dôrazne prehlásila, že *vziať na seba záväzok saleziána spolupracovníka znamená odpovedať na autentické saleziánske apoštolské povolanie.*

Z toho dôvodu kresťan, dôverne oslovený Duchom Pánovým a vyprovokovaný zvonku okolnosťami svojho života, môže zistiť, že ho Kristus pozýva, aby miloval Boha a slúžil mu tým, že sa vloží do širokého hnutia, ktoré začal don Bosco a ktoré je vedené Duchom, aby pokračovalo v tomto poslaní: jeho špecifickým povolaním je **zaviazať sa žiť ako "salezián spolupracovník"**. Definícia "saleziána spolupracovníka", ktorú uvádza osobitná generálna kapitola saleziánov, je zaujímavá: *"Spolupracovník, v pôvodnom úmysle dona Bosca, bol skutočný salezián vo svete, teda kresťan, laik alebo kňaz, ktorý bez záväzku rehoľných sľubov odpovedá na svoje osobné povolanie k svätosti a zaväzuje sa k mládežníckemu a ľudovému poslaniu v duchu dona Bosca, v službe miestnej cirkvi a v spoločensťve so saleziánskou Kongregáciou"* (Akty Špeciálnej GK 730).¹

Skutočnosť, že spolupracovník je skutočným saleziánom vo svete, bola zdôraznená novinkou zavedenou pri príprave nového PROJEKTU APOŠTOLSKÉHO ŽIVOTA, v ktorom bolo historické znenie *"Saleziánski spolupracovníci"* zmenené na *"Saleziáni spolupracovníci"*. Kto si vyberie túto cestu, je v prvom rade "salezián". Práve na základe toho istého základného saleziánskeho povolania vznikajú konkrétne povolania saleziánov rehoľníkov a saleziánov spolupracovníkov: *"Saleziánske povolanie je saleziánske pred tým, ako je rehoľné ... Saleziánska charizma presahuje hranice samotnej našej Kongregácie"* (Akty Špeciálnej GK 739). Je to jedno z tých konkrétnych povolaní, o ktorých hovorí Koncil: *"laici, ktorí sú podľa svojho konkrétneho povolania zapísaní do nejakého združenia alebo inštitútu schváleného Cirkvou"* (AA 4).

Charizmatické dary musia byť oficiálne uznané cirkevnou autoritou, ktorá musí "posúdiť ich pravosť a správne použitie" (LG 12). Ďakujeme Bohu, že Cirkev to pre veľkú rodinu dona Bosca urobila. Takto môžeme bez strachu z omylu tvrdiť, že saleziánska rodina je dôležitou súčasťou univerzálnej Cirkvi a že saleziánske povolanie je skutočne autentické tak v podobe rehoľného ako aj laického života.

Saleziánsky spolupracovník je nositeľom a garantom saleziánskej charizmy, tak ako aj saleziáni a Dcéry Márie Pomocnice. Na rozdiel od nich, ktorí žijú prežívajú saleziánsku charizmu žijúc v rehoľných komunitách, salezián spolupracovník prináša túto charizmu ako laik do sekulárnych prostredí, prináša do nich privilegovanú pozornosť mládeži a skladá slávnostný prísľub Bohu, že bude slúžiť Cirkvi a saleziánskej rodine, podľa učenia dona Bosca.

---

¹ "Saleziáni spolupracovníci majú rovnakú účasť na Pánovej žatve ako Kongregácia sv. Františka Saleského, ku ktorej sa chcú pripojiť" (Pravidlá ASC DB). "Musíme sa zjednotiť medzi sebou a s celou Kongregáciou... Zjednotíme sa tým, že sa zameriame na ten istý cieľ a použijeme rovnaké prostriedky na jeho dosiahnutie" (DB k Spolupracovníkom – Saleziánsky bulletin 1878).

Prečo Združenie

Salezián sa rád spája, rád spolupracuje. Máme radi stretávanie sa s inými, máme zmysel pre bratské spoločenstvo, radi pracujem spolu s inými a veríme v hodnoty spoluzodpovednosti a spolupráce.

Aby sme zvýraznili určité aspekty evanjelia, osvojujeme si osobitne niektoré Ježišove postoje: dôvera v milosrdnú dobrotu Boha Otca; naliehavosť hlásania príchodu Božieho Kráľovstva, ktoré prináša uzdravenie a spásu; prednostná láska k najmenším a k chudobným; postoj Dobrého pastiera, ktorý dobýva srdcia miernosťou (dobrotou) a darom seba samého (až k obete kríža); túžba zhromaždiť učeníkov do bratského spoločenstva.

Salezián spolupracovník nežije svoje povolanie ako osamelý jedinec, ale v spojení s ostatnými, ktorí sú rovnako povolani nasledovať dona Bosca. Takto nezostaneme teda sami, vydaní na milosť a nemilosť orientáciám alebo sklonom, ktoré sa prejavujú v rôznych okamihoch života a ktoré by nás mohli odviesť od našej saleziánskej identity a poslania. Skúsenosti nás vedú k tomu, že tí, ktorí strácajú pocit spolupatričnosti, postupne strácajú svoje saleziánske povolanie a niekedy aj svoju vieru. Dôverujeme donovi Boscovi, ktorý, ako muž skutočne inšpirovaný nebom, okamžite pocítil potrebu spojiť prvých spolupracovníkov a zabezpečiť im väčšiu účinnosť a stabilitu prostredníctvom štruktúry, minimálnej organizácie a schválenia zo strany cirkevnej autority.

Prečo hovoríme o saleziánskej rodina a kto do nej patrí?

Označenie nasledovníkov dona Bosca termínom "rodina" je skutočne niečo saleziánske a vybrala si ho generálna kapitula saleziánov. Ona špecifikovala, že človek môže patriť do saleziánskej rodiny dvoma spôsobmi: užším a širším spôsobom. Objasníme si to trochu bližšie.

Kto patrí do saleziánskej rodiny v užšom zmysle slova? Tí, ktorí sa podieľajú na "saleziánskej charizme", teda tí, pre ktorých sa saleziánska realita stáva povolaním, tí, pre ktorých Duch Svätý inšpiruje k hľadaniu kresťanskej svätosti tým, že sa zaviazu k saleziánskej misii podľa saleziánskeho ducha, tí, ktorí sa cítia všetci spoluzodpovední a spolupracovníci pri napĺňaní tejto misie tým, že žijú podľa tohto ducha. SDB, FMA a saleziáni spolupracovníci patria do nej preto lebo ich založil sám don Bosco. Neskôr sa zrodili ďalšie inštitúty a skupiny (VDB, Oblate...), ktoré majú svoj základ tiež v saleziánskom povolaní, a preto sú v užšom zmysle, oficiálne, začlenené do saleziánskej rodiny.

Kto patrí do saleziánskej rodiny v širšom zmysle? Všetci sú tí, ktorí majú iné väzby. A je ich mnoho, lebo saleziánska láska je svojou povahou žiarivá a vytvárajúca vzťahy. Takže takto do saleziánskej rodiny patria mladí ľudia, ktorým sa venujeme, ich rodičia, dobrodinci a priatelia saleziánskych diel, sympatizanti, bývalí študenti (odchovanci), ktorí patria do saleziánskej rodiny z titulu vzdelania a výchovy, ktoré dostali v saleziánskych školách. V tomto prípade by bolo vhodnejšie hovoriť o obrovskom saleziánskom hnutí namiesto saleziánskej rodiny.

V tomto osobitnom čase milosti môjho života (=v období rozlišovania povolania) sa modlím: "Príď, Duchu múdrosti, ukáž mi moju cestu". Máme po autentickom kresťanskom živote a vedomí toho, že sme obyčajné jednoduché stvorenia, chceme uniknúť z priemernosti vo viere, aby sme dosiahli "vysokú úroveň kresťanského života", a aby sme sa rozhodne vydali na cestu k svätosti. V láske k donovi Boscovi sme ním priťahovaní, jeho duchovnosťou a osobnosťou. S donom Boscom sa cítíme dobre a boli

by sme nadšení keby s ním mohli spolupracovať v jeho rodine, ktorá dnes pokračuje v jeho poslaní prispievať k záchrane mladých ľudí. Naša skúsenosť viery a úsilia konať zodpovedá určitým črtám skúsenosti dona Bosca. Máme radi mladých ľudí, sme schopní prejavovať im sympatiu a pozornosť. Sme ochotní ponúknuť pre ich dobro náš čas a naše úsilie. Mladí ľudia majú miesto v našom srdci a modlíme sa za nich.

Modlitba

*Hľa, tu som pri tvojich nohách, ó milosrdná Panna,
aby som od teba prosil najdôležitejšiu milosť
objaviť moje povolanie. Nehľadám nič iné, len to,
aby som dokonale plnil vôľu tvojho
božského Syna po celý môj život.
Túžim si vybrať tú životnú cestu, ktorá ma
urobí šťastnejším, keď sa ocitnem v okamihu smrti.
Matka dobrej rady, nech mi v ušiach zazvoní hlas,
ktorý odstráni všetky pochybnosti z mojej mysle.
Verím, že ako Matka môjho Spasiteľa,
budeš aj Matkou mojej spásy; lebo ak sa so mnou, ó Mária,
nepodelíš o lúč božského slnka, aké svetlo ma osvieti?
Ak ma nepoučíš, ó Matka vtelenej múdrosti,
kto ma bude učiť? Vypočuj teda, ó Mária,
moje pokorné modlitby. Usmerni ma, keď pochybujem
a váham, drž ma na správnej ceste, ktorá vedie
k večnému životu, pretože si Matkou lásky,
bázne, poznania a svätej nádeje.*

Don Bosco, v knižke *Vystrojený mladík*

Odporúčaná literatúra:

- Životopis dona Bosca
- Životopis Dominika Sávia
- Sny dona Bosca
- Spomienky na oratórium

Kto ich už pozná, nech si znovu a pozornejšie prečíta.